

TVÅMINUTERS UPPGIFT ... SUPINUM

Ordet supinum är latin och används också som grammatisk term i latinsk grammatik. Det speciella med svenskans supinumform är att den används uteslutande för perfekt och pluskvamperfekt.

Supinum är den verbform som alltid står tillsammans med **hjälp verbet ha** i tempusformen **har kommit**, som kallas perfekt, och i tempusformen **hade kommit**, som kallas pluskvamperfekt.

Har + (verb som slutar på t) = perfekt

Hade + (verb som slutar på t) = pluskvamperfekt

Till exempel:

"jag har ropat", "hon hade rest".

Ett verb i supinum slutar oftast på bokstaven "t"

Du har två minuter för den här uppgiften

SUPINUM ... en film om supinum

Var snäll och öppna

<https://www.youtube.com/watch?v=6jjDReyTNfw&list=PLVbS-Kv2oKzpkKPkG0Ua0tZwh5GP49PPs> länken. Titta och lyssna. PLEASE.

Du får 12 min.

NEW YORK ... (eller) När jag inte hade något ... FORTS. DEL II

När Du öppnar länken nedan kommer Du att se en del andra uppgifter

<https://solnasfim3kvall.blogspot.com/2018/10/new-york-city.html>

*Om Du vill lyssna och läsa texten samtidigt, öppna länken nedan.
PLEASE. Själva texten hittar Du längre ned.*

<http://sprakvagen.se/d/>

- 1) Öppna länken
- 2) Gå till kapitel nr. 6 – Självbiografi
- 3) Lyssna på orden

en trottoar ;längs med: ett neonljus; blinkar; rullar; en våg;
tutar; slår om; väller; en folkmassa; tränger sig fram;
släpper fram;ser ut som; en axelvadd; extrem; verkar;
en fyrkant

en tofs; vänder sig om; en pikétröja; knäpper; en knapp
en skokartong; en serietidning; sträcker; en ilska
skramlande; tar över; en volym; överröstar; ett snäpp; vass

ett grepp; en audition; uppträder; ett dagpass; en bagel
en avloppsbrunn; unken

- 4) Läs texten
- 5) Lyssna på texten

... ..

Jag är fyra år gammal och står på en trottoar på Manhattan. Paniken har precis börjat sprida sig i kroppen. Mamma bara försvann. Varför lämnade hon mig här? Jag tittar uppåt, längs med husen som aldrig vill ta slut. Det börjar bli kväll och röda neonljus blinkar överallt. På en skylt rullar bokstäver som en våg.

Bilar tuttar och förarna skriker åt varandra. När trafik ljuset slår om till grönt väller en folkmassa rakt emot mig. Alla tränger sig fram, axel mot axel, några trycker sig mot husväggarna för att släppa fram andra. De har tidningar och mackor i händerna. De pratar, läser, äter och stressar vidare.

Människorna ser annorlunda ut här. Många har kostymer som får dem att se ut som stora lådor. Jag har alltid undrat varför de blir så små när de tar av sig kostymerna. Året är 1984 och axelvaddarna är ganska extrema.

Allt verkar så mycket enklare för de här fyrkanterna om springer förbi mig. De ser inte ut att ha panik. De verkar inte tycka att det här är en

konstig situation. Men jag är ett barn. Mamma har lämnat mig här på gatan och jag vet inte vad jag ska göra.

Mitt hår står rakt ut som vanligt. Små tofsar, början till dreadlocks, pekar åt alla håll. Folk brukar vända sig om efter mig på gatan, eller stanna och försöka känna på håret.

Jag har den ljusblå pikétröjan. Mamma pussar mig alltid på pannan när hon knäpper knapparna. Och så jeansen och de blå och vita Nike-skorna, sådana som de äldre barnen har. Jag älskar dem. Brukar sova med skokartongen i sängen.

I min ryggsäck ligger pennor, papper och, viktigast av allt, en serietidning. "Dr Strange". Den är alltid med. Där ligger också Hulk Hogan figur i grön plast och sträcker händerna rakt uppåt i ilska.

Är den kanske den jag borde leka med nu? Som jag brukar göra när mormor ska passa mig och somnar på soffan. Kan man ta fram Hulk Hogan här, mitt på Manhattan? Jag tar av mig ryggsäcken men sätter snabbt på den igen. Det känns inte som ett ställe man leker på. Något är fel. Jag har aldrig varit ensam förut. Jag är alltid med mormor eller min kompis Gene. Eller med mamma. För bara några minuter sedan satt jag på hennes axlar. Det var en vanlig kväll.

Mamma hade varit på jobbet på Manhattan. Sedan åkte hon hem till Queens för att hämta mig. Två bussar och en tunnelbana, mer än entimmes resa. Sedan tillbaka till Manhattan igen, med mig på ryggen. Vi skulle till dansträningen. När vi gick ner i tunnelbana var det alltid som att något stängdes av. Ljudet från de skramlande tågen tog över. När vi kom upp på gatan ökade volymen. Alla bilar, alla försäljare som överröstade varandra med sina rop om pretzels eller korv.

Mammas röst höjdes också. Den gick upp ett snäpp och blev vassare. hennes grepp om min hand blev hårdare. Mamma tränade och gick på auditions i området runt Times Square i närheten av det fina Broadway, där alla drömde om att uppträda. Men inte på själva Broadway. Inte heller på det som kallades off-Broadway, utan ännu längre ut. Off - off Broadway.

När vi gick mellan fyrtioandra och fyrtiosjunde gatan mötte vi först restaurangfolket på väg hem från sina dag pass. Sedan kom teaterfolket som skulle in och jobba för kvällen. Det luktade pizza, minfavoriträtt, och bagels som mamma brukade köpa nybakade på morgnarna. Avloppsbrunnarna släppte ut sin unkna luft. Gick man för nära satte sig lukten i näsan och var kvar i flera kvarter.

Läs texten och svara på frågorna i skriftlig form. PLEASE:

- a) Hur känner sig pojken? Vilka ord eller fraser beskriver hur hon känner?
- b) Har den här pojken en trygg eller otrygg tillvaro? Vilka ord eller uttryck i texten motiverar Ditt svar?
- c) Vilka ord och uttryck används för att beskriva att det är trångt ute på gatan?
- d) Vilka är "fyrkanterna" i texten?
- e) Varför brukar folk vilja känna på pojkens hår?
- f) Varför väljer författaren att berätta om den här händelsen? Vad tror Du?
- g) Skriv ned alla verb i preteritum på textens första sida. PLEASE.
- h) Skriv ned alla verb i presens på textens första sida. PLEASE.

SJÄLVBIOGRAFI

I det här kapitlet tränar Du på att:

- Se vad som är typiskt för en självbiografi
- Läs och sammanfatta innehållet i en självbiografisk text.
- Skriva egna självbiografiska texter
- Göra miljöbeskrivningar
- Använda tidsuttryck

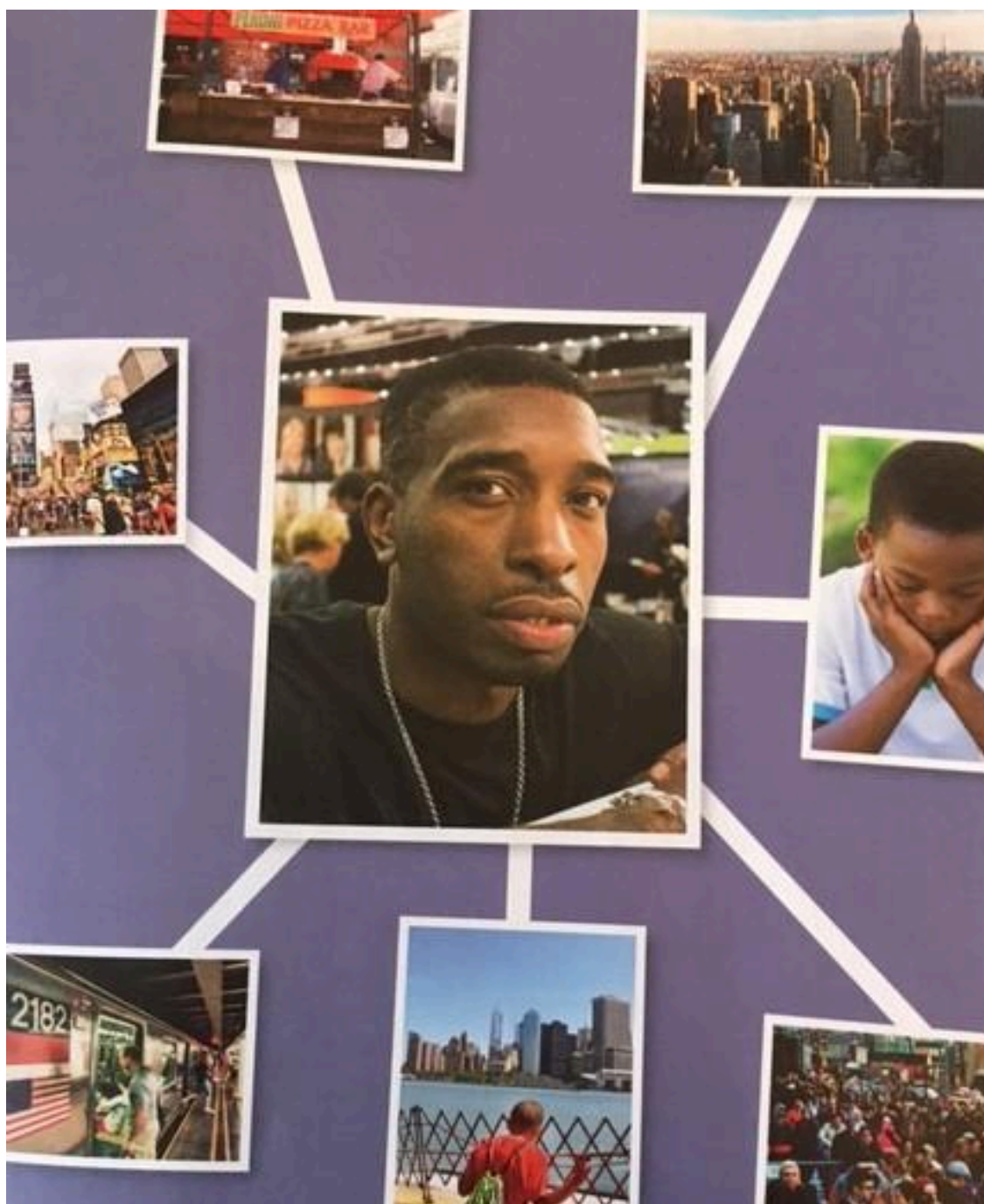
Vad är typiskt för självbiografi?

- kronologisk text
- vardagligt innehåll och språk
- tidsangivelser ... t.ex. för några minuter sedan, 1984, nästa dag
- verb i preteritum

Ni får 40 min

SAMTALA:

1. Sammanfatta självbiografien med hjälp av tankekartan.
Se bilden

2. I vilken miljö utspelar sig texten
3. Hur tror Du att avsnittet slutar? Hitta på Din egen avslutning!
4. Har Du något speciellt minne från Din barndom?
5. Finns det någon person Du skulle vilja läsa om? Varför?

Ni får 12 min för den här uppgiften

Här kommer fakta om huvudpersonen i texten:

ISON & FILLE

... Huv(ud)et högt, ryggen rak

... vi tar oss upp dit vi ska

FRÅN HJÄRTAT

... tillsammans med Sven-Bertil Taube och Lisa Nilsson

<https://www.youtube.com/watch?v=7bfwrTEyiY>

Du får 45 minuter för uppgiften

ÖVA PRATA!

6 olika dialoger ...

<https://www.youtube.com/watch?v=KXvFwOgCe9c>

- 1) Öppna länken och lyssna
- 2) Lyssna på dialog nr. 5 och 6. Den här gången får Ni "bara" prata.
Använd fantasi. Ni jobbar 2x2

Du har 15 minuter för den här uppgiften

NYHETS_SIDAN ... VECKA 7

Öppna länken <https://www.youtube.com/watch?v=hgbkr8G1JwE> läs och lyssna. PLEASE.

Du får 8 min

TEMPUSSYSTEMET

Infinitiv: Används efter "att" och bl. a. efter hjälpverb och några speciella verb.

T.ex. skall, kan, måste, vill, bör, behöver, få, lär, brukar
orkar, börjar, slutar, hinner, försöker, slipper...

Anses vara verbens grundform

Imperativ: Används för att uppmana eller be någon göra en aktivitet.
T.ex. **Ring** mig imorgon! **Stäng** fönstret.

Presens: Används för att uttrycka tid.

a) -Nutid, pågående aktivitet (T.ex. Jag sitter i skolan.) NU (T.ex. Jag studerar svenska på Hermods.)

b) -Vana/Tradition (T.ex. Jag tittar på TV varje söndag.) (Det regnar i Spanien på hösten)

c) Generellt (T. ex. Sarajevo ligger i Bosnien) (Stockholm ligger i Sverige)

* OBS! Spec. *kan användas för att uttrycka futurum

NÅGRA ÖVNINGAR

<https://www.smakprov.se/smakprov/visa/9789144111650/partner/studentlitteratur/> Öppna länken och gör bara övningar som handlar om infinitiv, hjälpverb och presens. Börja på sida nr. 7.

Preteritum:

Används för att uttrycka avslutad aktivitet och bestämd avslutad tidpunkt före NU.

T.ex. Jag bodde i Italien 2001. (Jag bor inte i Italien nu.)Aktiviteten är slut.

När? igår, 1978, när jag var liten ...

Jag **köpte** en cykel **förra veckan**.

Eller ett annat ex.

Det som slutade före **NU** vid en avslutad, bestämd tidpunkt står i

PRETERITUM:

T. ex. Jag **träffade** Olle **igår**. - aktiviteten är slut

tidpunkten är slut

En film om preteritum. Öppna länken och se den.

<https://www.youtube.com/watch?v=VoVjSL3Sb88>

SKRIV TEXTEN I PRETERITUM!

Vad gjorde Sven i går? Skriv texten i preteritum!

Sven vaknar klockan sju. Han stiger upp, tar en dusch och går in i köket för att laga frukost. Han läser tidningen medan han dricker kaffe och sedan klär han på sig.

På förmiddagen ringer han till sin bästa vän och pratar en lång stund. Sedan tar han fram sina böcker och börjar studera. Han äter lunch och diskar efter maten. Ute skiner solen.

På eftermiddagen cyklar han till parken, där han träffar sin vän. De köper en stor jordgubbsglass.

På kvällen spelar de gitarr och lyssnar på Svens nya CD. På natten sover Sven gott.

Sven vaknade klockan sju...

Klicka här för att kontrollera om du har skrivit rätt!

Perfekt:

a) Används för avslutad aktivitet men okänd eller pågående tidpunkt.
T.ex. Jag har bott i Tyskland i två år. Nu bor jag i Sverige.

b) Påbörjad men inte avslutad aktivitet eller aktivitet som är fortfarande aktuell.

T.ex. Jag har bott i Sverige sedan 1990, och jag trivs bra här.)

När? **Okänd tidpunkt** eller t.ex. **idag, den här veckan, i år ...**

T.ex. Martin **har jobbat** i Wien **i två år**. Nu **jobbar** han i Paris.

* OBS! Spec.

* Vi kan även använda perfektformen för att visa aktivitet i framtiden om det finns två eller flera aktiviteter efter varandra i framtiden

T.ex. När jag **har läst** läxan **skall** jag hjälpa Dig. / Jag **skall hjälpa** Dig när jag **har läst** läxan.

En bra film som handlar om preteritum och perfekt kan Ni hitta om Ni öppnar länken: <https://www.youtube.com/watch?v=S4rch90zHwU> PLEASE.

ETT PROV ... perfekt eller preteritum

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/skriva-verb-i-preteritum-och-perfekt/> Öppna länken och skriv in rätt svar. När Du är klar tryck på "Kontroll"

Du får 10 min för den här uppgiften

PROV nr. 2

PRETERITUM

http://fugomat.fuv.se/Sfm/SfM/tellright/spots/chariteonlinekurse/media/hotpotatoe/hp_sfm/oevning2_preteritum_cloze_mll.htm Öppna länken och skriv in rätt svar. När Du är klar tryck på "Kontroll"
Du får 10 min för den här uppgiften

PRETERITUM & PERFEKT Likheter och skillnader. När skall Du använda preteritum? När skall Du använda perfekt?

<https://www.youtube.com/watch?v=S4rch90zHwU>

Du får 15 min

Futurum:

Används för att beskriva aktivitet efter NU.

a) **skall + infinitiv** (Jag skall äta lunch klockan 12.) någon/jag har bestämt, sagt eller lovat, intention

b) **kommer att + infinitiv** (Han kommer att bli en bra pappa.) objektiv tanke, prognos

c) **tänker + infinitiv** (Jag tänker åka på semester i december.)

* OBS! Spec.

d) **Presens + tidpunkt efter NU.** (Jag åker till Turkiet nästa vecka.)
Verbet skrivs i presens men tempuset uttrycker futurum.

NÅGRA ÖVNINGAR till ...

<https://www.smakprov.se/smakprov/visa/9789144118208/partner/studentlitteratur/> Öppna länken och gör övningar som handlar om presens, hjälpverb, preteritum, futurum samt om starka verb.

Börja med sida nr. 8

Pluskvamperfekt:

Används för att uttrycka avslutad aktivitet före DÅ samt att separera två aktiviteter i DÅTID.

- a) I måndags var jag trött, för att jag **hade** inte **sovit** mycket i helgen.
b) Eftersom jag inte **hade** sovit mycket i helgen, var jag trött i måndags.

Svenska: När jag kom hade han gått hem.

Engelska: When I came he had gone home.

Spanska: Cuando yo regresé a casa él se había ido.

Eller ett annat ex.

När man vill uttrycka något som ligger före **PRETERITUM** använder man **PLUSKVAMPERFEKT**.

T. ex. I morse **var** Eva pigg eftersom hon **hade sovit** gott hela natten.
I morse **var** Eva pigg. Hon **hade** nämligen **sovit** gott hela natten.

PROV nr. 3 PLUSKVAMPERFEKT

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/skriv-verb-i-pluskvamperfekt/>

FILM

En bra film som handlar om pluskvamperfekt hittar Ni om Ni öppnar länken:
<https://www.youtube.com/watch?v=zOL6i3xAMK0> PLEASE:

Öppna länken ovan och skriv in rätt svar. När Du är klar tryck på "Kontroll"

Du får 10 min för den här uppgiften

Futurum preteritum:

När man vill uttrycka något som ligger efter **preteritum** använder man **FUTURUM PRETERITUM**

T. ex. Igår morse **var** Eva på dåligt humör eftersom hon **skulle städa**.

Igår morse **var** Eva på dåligt humör. Hon **skulle** nämligen **städa**.

T. ex. **När vi hade tittat på filmen trodde jag att hon skulle gråta.**
Anna hade lämnat innan filmen var slut.
Anna hade väntat ut tills filmen skulle sluta.

Hon sa att filmen var chockerande.

Eller ...

- en aktivitet efter DÅ (skulle + infinitiv)

I morse **var** Ulla nervös (1)

för hon **skulle ha** ett test klockan tolv. (2)

PROV nr. 4 ALLA VERB

Avslutningsvis ...

Välj verb i rätt tempus

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/valj-verb-i-ratt-tempus/>

TEMPUSHARMONI

Före referenspunkt

Referenspunkt

Efter referenspunkt

→ **NU-TEMPUS** **Presens perfekt** → **Presens** → **Presens futurum**
har talat talar ska
tala, kommer att tala

presens + tid t.ex. talar (imorgon)

→ **DÅ-TEMPUS** **Preteritum perfekt** → **Preteritum** → **Preteritum futurum**
hade talat talade skulle tala

- Tempus beror på vilken referenspunkt man har: NU eller DÅ.
- I NU ör presens huvudtempus...
- I DÅ är preteritum huvudtempus...
- Normalt blandar vi inte NU-tempus och DÅ tempus i samma fras...
- Man kan/får inte säga: ~~Jag är trött för jag hade varit på fest...~~

Öppna länken och titta på bilden som handlar om tempusharmoni

<https://solnasfim3kvall.blogspot.com/2018/02/down-at-mardi-gras-marie-la-veau.html>

NÅGRA ÖVNINGAR TILL: (Självrättande ... tryck på "Kontroll" efter att Du gjort övningar)

Blandade verbformer – grupp 1

Blandade verbformer – grupp 1

Blandade verbformer – grupp

Regelbundna verb – grupp 1

Blandade verbformer – grupp 2

Blandade verbformer – grupp 2

Blandade verbformer – grupp 2b

Blandade verbformer – grupp 2b

Blandade verbformer – grupp 2b

Blandade verbformer – grupp 3

Oregelbundna verb – starka verb

Blandade verbformer – starka verb A

Blandade verbformer – starka verb B

Blandade verbformer – starka verb C

Blandade verbformer – starka verb D

Vilka är verbformen

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc3TQpW6gs9rCMfIGLgcQUz3T9bIfVVOM3dOAoE-kSBwoFjng/viewform>

Avslutningsvis lägger jag ut Solnalänken så att Du kan komplettera Dina kunskaper om tempus

<https://solnasfim3kvall.blogspot.com/2018/02/down-at-mardi-gras-marie-la-veau.html>

Så klart om Du önskar så.

& kom ihåg

... Champions never complain, they are too busy getting better.

Må väl. Må glädjen lysa Er

DJ

OBS! Läger lektion om tempus dock påminner att vi kommer att jobba i ca två (2) veckor med tempus.

KVÄLLENS SOUND

**Balladen om herr Fredrik Åkare och den söta fröken Cecilia Lind
av Cornelis Vreeswijk**

**... Hon dansar och blundar så nära intill
Hon följer i dansen precis vart han vill**

Han för och hon följer lätt som en vind

<https://www.youtube.com/watch?v=TJgdrkMtyAO>

**Från Öckerö loge hörs _ _ _ _ _ och bas
Fullmånen lyser som var den av glas
Där dansar Fredrik Åkare, kind emot kind,
med lilla _ _ _ _ _ Cecilia Lind**

**Hon dansar och blundar så nära intill
Hon följer i dansen precis vart han vill
Han för och hon följer lätt som en _ _ _ _
Men säg varför rodnar Cecilia Lind?**

**Säg var det för det Fredrik Åkare sa:
"Du _ _ _ _ _ så gott och du _ _ _ _ _ så bra,
din midja är smal och barmen är trind**

Vad du är vacker Cecilia Lind"

Men dansen tog _ _ _ _ _ och vart skulle dom gå?

Dom bodde så nära varandra ändå
Till slut kom dom fram till Cecilias grind
"Nu _ _ _ _ jag _ _ _ _ kysst" sa Cecilia Lind

Vet hur Fredrik Åkare, skäms gamla karl!
Cecilia Lind är ju bara ett barn
_ _ _ som en _ _ _ _ _ som en hind
"Jag fyller snart sjutton" sa Cecilia Lind

Och _ _ _ _ _ vandra och timmarna _ _ _ _ _ ,
och Fredrik är gammal men _ _ _ _ _ är ny
Ja, Fredrik är gammal men kärlek är blind
"Åh, _ _ _ _ _ " sa Cecilia Lind

Du får 10 min

Med aldrig sinande vänlighet

DJ